

sul'un, Süleymaniye'nin ve Kerkük'ün Anavatandan ayrılmasına mani olmuşlar.

(İyi ya sesleri.)

Efendiler; verdiğimiz cevapta dedikki bu, yalnız Fettah ve Nâzım beylerin vazifesi değil, bugün bizim olan Musul, Kerkük ve Süleymaniye halkının kâffesinin vazifesidir ve ora halkının bu hissi taşdıklarından eminiz.

Efendiler; eğer Fettah ve Nâzım beyler bu suretle hareket etmişlerse vaizfei vataniyelerini ifa etmişlerdir ve bu vazife vataniyenin, bugün Kerkük, Süleymaniye ve Musul ahali tarafından ifa edileceğine kani olduğumuz gibi ifa edilmekte olduğunu da Heyeti Celilenize tebşir edebilirim. (Alkışlar)

4. — *Kastamonu Mebusu Hasan Fehmi Efendinin; Mahakim üzerinde yapılan tesirat karşısında Adliye Vekâletine terettüp eden vazife hakkında Adliye Vekâletinden suali ve Vekili Mahmut Esat Beyin şifahi cevabı.*

REİS — Kastamonu Mebusu Hasan Fehmi Efendinin Adliye Vekâletinden bir suali vardır, okunacaktır :

Riyaseti Celileye

Berveçhiati irat eylediğim suallere Adliye Vekili beyefendi tarafından şifahen cevap itasını teklif eylerim.

Kastamonu
Hasan Fehmi

Kitaplara yazılmış, dillere destan olmuş. Zonguldak'ta altmış üç numaralı bir maden ocağı vardır. Mezkûr ocağı kâtibiadilden musaddak bir vekâletname ile satan, her fırsattan bilistifade memlekette birçok dolaplar çeviren ve çevirmekte bulunan bir irka mensup tebaamız efradından Dimitro ve İspiro namındaki kimseler daha ilk merhalede, bu muameleyi icraya kendilerini mecbur eden vaziyet ve müessiratin zail olması üzerine, vesaili kanuniyenin emniyet ve selâmetini temin etmekte olan kâtibiadil dairesinin vazifesini sulistimal eylemiş olduğunu iddia ile İstanbul İstintak dairesine müracaat ediyorlar. Bir müddet sonra dairei mezkûreye ademi itimatlarını izhar ve bu suretle dava Eskişehir Cinayet Mahkemesine naklediliyor. Uzun bir muhakeme neticesinde iddianın butlanına ve müddei aleyhlerin beraatlerine karar veriliyor. Merkumanın gerek muhakeme esnasında ve gerek hükmün itasından sonra ki bugün, hiçbir vasıtayı ihmal etmeyerek feryatlar kopardıklarını işitmiş bulunuyoruz ve hatta davacılarından birisi haddü millimiz dahiline gerek hak ve cesaretini ken-

disinde göremeyerek Avrupa'nın herhangi bir köşesinde zannı batılınca, Heyeti Âliyenizin celbi merhametini zımında mektuplar gönderiyor ve teşekküratını itihaf cüretini gösteriyor.

Hiçbir an fariğ olmaksızın sırf hüküm üzerinde ve henüz mahkemei temyizde dertesti tetkik bulunması icap eden bu hükmün aleyhinde tesir yapmak emniyesi ile yaptıkları mütevali ve mütemadi müracaatlar sayesinde aleyhlerine hüküm ıstar eden Eskişehir Cinayet Mahkemesi Heyeti hakkında tahkikat icrası için müfettiş izamına muvaffak oldukarı istihbar edilmektedir. Şuna nazaran;

1. — Her zaman ve her fert için izharı adalet eyleyeceğine şüphe bulunmayan mahkemelerimizin üzerinde süver ve eşkâli muhtelifde yapılmak istenilen tesirlere karşı Adliye Vekâleti Celilesine terettüp eden bir vazife var mıdır?

2. — Bütün cihana emniyetbahş olan mahkemelerimizin verdiği hükmün aleyhinde dahilen ve hariçen kesri haysiyet ve emniyet eder mahiyette yapılan neşriyat ve işaat kanunen takibi müstelzim ceraimden değil midir ve bu babta Adliye Vekâleti Celilesi ne gibi tabikatta bulunmuştur?

26 Kânunusani 1341

(Bu nasıl sual takriridir sesleri)

HAKKI TARIK BEY (Giresun) — Sual değil, bu da bir nevi tesir.

REİS — Efendim; malûmu âliniz sualler kısa olur. Bu vakıa sahih midir, şöyle midir? Değil midir? Diye sorulur. Bu takrirden ise uzun uzadıya esbabı mucibeden sonra nihayetinde sorulmuş bir şey vardır. Şimdi Vekil Bey, yalnız sorulan şeylere cevap verecekler, diğerlerine cevap vermeyeceklerdir.

MUHTAR BEY (Trabzon) — Cevabını sail verdi, hacet kalmadı.

ADLİYE VEKİLİ MAHMUT ESAT BEY (İzmir) — Efendiler; Hasan Fehmi Efendi Hazretlerinin sual takrirlerini, dört nokta etrafında toplamak mümkündür. Diyorlar ki: «63 numaralı ocak meselesinden dolayı nakli dava yapılmıştır. Eskişehire gitmiştir ve orada tetkik edilmektedir.

Efendiler; 63 numaralı ocak meselesinden dolayı Adliye Vekâleti nakli dava yapmamıştır. Bundan evvel o mesele ile alakadar olan kâtibi adli; diğer bir meseleden dolayı Adliye Vekili esbabı kanuniyeye müsteniden davasıyla beraber Eskişehire nakletmiştir.

Bilahare 63 numaralı ocak meselesi hadis olunca kanunun maddei mahtusası mucibince içtima